

Yttrande avseende detaljplan för Svärdet 14, 15 och 20 – Danderyds kommun

Till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Danderyds kommun

Ärende: Yttrande över detaljplan för Svärdet 14, 15 och 20

Darienummer: MSN 2023/119

Inledning

Förslaget står i konflikt med flera av de principer och värden som Danderyds kommun själv lyfter fram i sina styrdokument och i planhandlingarna.

Kommunen beskriver området som en del av en sammanhållen villastads- och trädgårdsstadsmiljö med småskalig bebyggelse, gröna trädgårdar, luft mellan husen och ett tydligt samspel mellan bebyggelse och vegetation – kvaliteter som anges vara bärande för områdets identitet och kulturhistoriska värde.

Det är också just dessa kvaliteter som gjort Danderyd attraktivt. Den småskaliga villastaden är inte ett hinder för kommunens identitet – den är kommunens identitet, en snart unik sådan.

Planförslaget strider mot områdets karaktär och skala

Planförslaget innebär en mycket kraftig exploatering av en plats som idag utgör en övergång mellan villastadsmiljö och centrumområde.

Den föreslagna bebyggelsen innebär:

- flerbostadshus i upp till sex våningar
- kraftigt ökad exploateringsgrad
- underjordiskt garage och omfattande hårdgöring av mark
- rivning av kulturmiljöklassade byggnader
- en bebyggelseskala som tydligt avviker från omgivande villabebyggelse

Planhandlingarna medger dessutom att:

den naturpräglade villastaden ersätts av stadsstruktur

Det innebär att projektet inte är en varsam komplettering, utan en **strukturell omvandling av platsen**.

Byggnadshöjderna bryter övergången till villastaden

Kommunen beskriver projektet som en "övergång" mellan centrum och villastad.

Den faktiska skalan visar dock något annat:

- villastaden: 1–2 våningar
- planförslaget: upp till ca 6 våningar

Detta innebär inte en övergång, utan en **skarp diskontinuitet i skala**.

Konsekvensen blir att:

- den nya bebyggelsen inte underordnar sig
- utan visuellt och rumsligt dominerar över villastaden

Även där nedtrappning anges kvarstår:

- betydande volymer
- kraftig påverkan på ljus, siktlinjer och rumsbildning

Planförslaget innebär dessutom att:

- kvarvarande villa mister sin karaktär av friliggande hus i grön miljö

Detta är ett tydligt exempel på att den ursprungliga strukturen inte längre bär.

- Sammanfattningsvis bryter byggnadshöjderna den avsedda övergången och ersätter den med dominans.

Förändringen av villastaden sker stegvis

Projektet är inte isolerat.

Utvecklingen visar att:

- flerbostadshus successivt ökat
- småhusbeståndet varit oförändrat

Detta innebär att:

- villastadens struktur gradvis trängs undan

Denna utveckling riskerar att:

- långsiktigt förändra kommunens karaktär
- på ett sätt som inte går att återställa

Dagvatten, grundvatten och markpåverkan

Planförslaget innebär:

- omfattande hårdgöring
- underbyggnad med garage
- minskad infiltration

Samtidigt är flera frågor inte färdigutredda:

- dagvattenhantering

- grundvattennivåer
- konsekvenser för omgivande fastigheter

Förlust av grönska och naturvärden

Planförslaget innebär att:

- uppvuxna trädgårdar försvinner
- vegetationsstruktur bryts
- grön funktionalitet förloras

Detta påverkar:

- biologisk mångfald
- mikroklimat
- dagvatten
- boendekvalitet

Bristande platsanpassning

Enligt kommunen ska ny bebyggelse i kulturmiljö:

- anpassas i volym, skala och placering

Planförslaget gör motsatsen:

- den nya bebyggelsen dominerar

Yrkande

Naturskyddsföreningens krets i Danderyd yrkar att detaljplanen:

1. **avslås i sin nuvarande form**, eller
2. omarbetas i grunden så att:
 - bebyggelsen anpassas till villastadens skala
 - befintliga naturvärden bevaras
 - kulturmiljö bevaras
 - grundvattenpåverkan är fullständigt utredd före antagande

Danderyd 2026-05-30

Naturskyddsföreningens lokalkrets i Danderyd / Cecilia Lindblad, ordförande